

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. II. Quodnam Officium recitandum sit?

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

quia alienum videtur ab Ecclesie benignitate illos in tanta afflictione positos ad officii onus astringere. Idem dici forte posset de inclusis in carcere publico, si quando essent in statu miserrimo valde tristemibus affini; secus vero non excusantur, cum sint in perpetuo otio. Uxorati etiam a Sanch. lib. 8. de Matrim. disp. 8. probabiliter excusantur, si ex dispensatione Pontificis ad nuptias transferunt, quia sunt in statu a tali obligatione alieno. Præterea Tancredi apud Tambur. excusat Sacerdotem damnatum ad mortem pro tribus illis diebus, dum est in sacello; sicut etiam captum ob enorme delictum, puta ob rebellionem; necnon afflictum aliquo repentino, & maximo mœrore, puta ob mortem filii, ob jacturam patrimonii, &c., quando scilicet perturbatio animi magnam difficultatem recitandi pareret; secus vero non excusantur, ut inferius dicemus.

ARTICULUS II.

Quodnam officium recitandum sit?

- I. Quam possint horas recitare, & non ex Romano Breviario?
- II. Num recitandum sit privatim officium B. Virginis, & defunctorum, quando in Rubrica præscribitur; præsertim die Commemorationis defunctorum?
- III. Num liceat Horas recitare idioma te Græco, aut Hebreo, vel vulgari?
- IV. Peccat graviter, qui semel unum officium pro alio notabiliter diverso; necnon qui sæpius unum officium pro alio recitat.
- V. Rubrica servanda alia sunt Præceptiva, quæ obligant sub mortali; alia Directiva, quæ non obligant sub mortali.
- VI. Si per errorem officium pro officio re-

citatum sit, corrigatur error, ubi deprehenditur.

VII. Qui missam celebrat de Sancto, cujus festum in aliqua Ecclesia celebratur, potest probabiliter officium de eodem Sancto recitare.

VIII. Quilibet potest sequi ritum socii, cum quo Horas recitat.

I. **P**ROcul dubio recitandum est ab omnibus officium ex Breviario Romano, exceptis iis, qui alio Breviario utuntur ex consuetudine ante ducentos annos a constitutione Pii V. edita anno 1568, ut sunt Benedictini, Dominicani, Ecclesia Mediolanensis, &c.; qui probabiliter non possunt privatim uti Breviario Romano, cum debeant se suæ Ecclesie conformare; Quamvis possit consentiente Prælato recipi ab iis Communitatibus Breviarium Romanum, quo recepto non possunt amplius ad suum redire: Bonac. tamen cum Lessi, Surar., Sæpurat probabile etiam esse, quod Dominicanus, vel Benedictinus possit privatim uti Breviario Romano; quia sic conformaretur Ecclesie communi, quæ est Mater omnium. Notandum etiam Breviarium Romanum editum fuisse primum a Pio V., deinde a Clem. VIII. recognitum, demum cum novis hymnis ab Urbano VIII. revisum; qui præcepit, ut hoc novo omnes uterentur; permisit tamen, ut qui haberent illud Pii V., & Clem. VIII., illo uti possent. Ex quo fit, neminem teneri, licet possit, ad emendum hoc novum Breviarium, cum permissum sit uti antiquo.

II. Quæritur nunc primo; An qui ad horas tenentur, debeant etiam recitare officium Beatissimæ Virginis, & Defunctorum, quando in Rubrica præscribitur?

Respondeo cum Tambur. ex Bullæ Pii V. non teneri ad recitandum illud privatim, qui utuntur Breviario Romano:

mano: Utrum autem in die Commemorationis Defunctorum teneantur? Et utrum ad litanias teneantur in festo Divi Marci, & tribus diebus Rogationum? Communiter Doctores affirmant; Multi tamen negant, quia Pius V. absolute liberat Sacerdotes ab obligatione recitandi officium Defunctorum privatim. Quare ex hoc, quod Rubrica illorum dierum imponat officium defunctorum, & litanias, docent non sequi, quod ista sint pars officii illius diei, sed solum quod habeatur talis Rubrica directiva, non praeceptiva; Quam sententiam putat probabilem Tambur.: Sed a communi non est recedendum.

III. Quæritur secundo; Utrum peccet, qui recitat officium idiomate græco, vel italico, vel hebræo, &c.?

Respondeo cum Bonac., & Sà, non peccate, qui privatim sic recitaret ad aliquem bonum finem, puta ne dediscatur tale idiomata: Ratio est, quia retineretur quoad substantiam formula Romana precandi; Si vero sine ullo bono fine, græco, vel hebræo idiomate recitaretur, videtur veniale; quia fieret contra consuetudinem Ecclesie Latinæ in re non admodum gravi. Verum si vulgari idiomate recitaretur, peccaretur graviter; quia ex Bellarm., & Suar. Ecclesia Romana semper abstinendum duxit a vulgari lingua. Qui tamen ex voto, vel pœnitentia deberet recitare Pater, & Ave, non peccaret, si vulgari idiomate recitaret, quia hæc passim proponuntur ab Ecclesia in compendiis doctrinæ Christianæ. Immo si Psalmi ex voto, aut pœnitentia recitandi privatim recitentur idiomate vulgari ob bonum aliquem finem, videlicet ob majorem devotionem, Tambur. ex Bonac. putat, quod neque ullo pacto peccaretur.

IV. Quæritur tertio; An liceat officium pro officio recitare?

Respondeo, damnatam esse ab Alex. VII. propos. 34., quæ dicit: *In die Palmarum recitans officium paschale satisfacit præcepto*. Ex qua damnatione insinuat peccari graviter, quoties mutatio unius officii in aliud est notabilis mutatio ritus Ecclesie. In hac re Suar. tom. 2. de Relig. lib. 4. cap. 2., & 23., Bellarm., Reginald., Navar., Filliuc., Bonac., & alii putant peccari graviter, etiamsi semel officium pro quolibet alio officio recitetur. Ratio est, quia Pius V. in Bulla, quæ in fronte Breviarii apponitur, vult, & declarat non aliter satisfieri præcepto recitandi officium, quam recitando illud juxta Rubricas præscriptas, quæ non solum præscribunt officium in genere, sed etiam quod tale officium tali die recitetur; Quare qui illud omittit, substantiam illam præcepti non adimplet; Sicut substantiam præcepti non adimpleret, qui loco officii recitaret mille orationes dominicas, quamvis longius oraret: Unde docent, quod qui propter inadvertentiam unum officium pro alio recitavit, teneatur iterum sub mortali recitare officium illius diei, nisi parvas materiae diversæ excusaret.

Communior tamen sententia apud Pelliz., Tambur., & Dian. part. 2. tract. 12. resol. 3. docet peccare graviter, qui aut semel mutat officium in notabiliter brevius (puta officium Palmarum, vel Passionis, aut consimilis dominicæ in Paschale) aut sæpius mutat unum in aliud officium pene æquale; Contra vero peccare venialiter, qui raro sine causa ob solam commoditatem mutat unum officium in aliud non notabiliter diversum; Et ne venialiter quidem peccare, qui rarissime ratione itineris, studii, infirmæ valetudinis, magnæ defatigationis, vel etiam non mediocris devotionis erga aliquem Sanctum mutat unum officium in aliud, licet brevius; dummodo non sit

fit notabilis variatio ritus Ecclesiastici; qualis esset, si die lugubri palmarum, vel hebdomadæ Sanctæ recitaret officium Paschæ. Ratio horum omnium est eadem, quia scilicet Pius V. præcipit, ut officium recitetur juxta rubricas Breviarii Romani: Quare quando Rubricæ violantur in materia gravi, peccatum est mortale, quando in materia levi, peccatum est veniale; Si vero sufficiens ratio detur, ne in materia levi Rubricæ observentur, peccatum est nullum. Quæ omnia fuisse perpendimus in Trutina Thesium damnatarum exponendo prædictam thesim ab Alex. VII. confixam.

V. Notandum hic ex Lug. de Euch., Gavant., Tambur. de Sacrif. Missæ lib. 2. cap. 5. Rubricas missalis, & breviarii alias esse Directivas, alias Præceptivas: Istæ obligant sub mortali, nisi excuset parvitas materiæ; Illæ vero cum sint de consilio, non obligant sub mortali; & si ex aliqua causa negligantur, ne sub veniali quidem obligant. Sunt autem Præceptivæ ex Lug., quæ ex jure, vel ex legitima consuetudine aliquid graviter præcipiunt; ut est Sacrificii integritas, ac locus, jejunium naturale ante Sacrificium, vestes, & instrumenta debita Sacrificio adhibere, præmittere confessionem mortalium, &c. Aliæ vero Rubricæ, verbi gratia, de servando ritu duplici, de multiplicitate orationum, &c., dicuntur directivæ, quæ ad mortale non obligant, si sine scandalo, aut contemptu negligantur: Quia tamen qui ut plurimum eas non servat, videtur implicite contemnere, ut ait Gavant. part. 3. tract. 2., ideo qui continuo eas negligit, peccat mortaliter. Si vero negligentia sit modica, aut in parva materia, peccatum est dumtaxat veniale.

VI. Ex dictis inferitur cum communiori sententia, quod qui invincibiliter erravit, officium pro officio reci-

tando, non teneatur officium repetere: Quod si quis hodie recitavit officium crastina recitandum, aliqui putant, quod crastina deinde debeat recitare officium hodiernum: Equidem censo cum communiori, quod ubi error advertitur, ibi corrigendus sit; unde crastina debeat recitare officium illius diei, etiam si illud hodie per errorem recitarit; sic enim semel, non bis erraret. Eodem modo qui matutinum, & laudes dixit de Sancto A., vel de feria, & deinde errorem advertit, quamvis possit iterum dicere matutinum debitum, non tamen tenetur; satis enim est si corrigat tunc errorem prosequendo horas debitas, quamvis non conformes matutino, quod recitavit.

VII. Dubium est primo; An qui celebrat in aliqua Ecclesia missam de aliquo Sancto, quod ibi solemnizatur, (potest enim id facere quilibet Sacerdos, ut se conformet loco, in quo celebrat) possit deinde recitare officium de eodem Sancto, ut missa cum officio concordet juxta Rubricas?

Respondeo, non facile id admitendum de quolibet Sacerdote. Tambur. ex Quintanadvenas tract. 8. singulari 7. solum docet, probabile esse, quod Capellanus Monialium si in Ecclesia Monasterii missam celebret de Sancto, quem Moniales forte propter suum ritum celebrant, ut se conformet cum solemnitate earum, quibus infervit, possit deinde domi officium privatum de eodem Sancto recitare. Idemque docet Croix lib. 4. n. 1254. de Sacerdote habitante cum Religiosis, aut exercitia obeunte apud illos. Ex quo sequitur, quod possit hic etiam anticipato primas vespere recitare de eodem Sancto; quia primæ vespere sunt pars officii diei sequentis, ut notat idem Tambur. lib. 2. cap. 5.

VIII. Dubium est secundo; An liceat

ceat cuilibet sequi ritum socii, cum quo recitat officium, etiamsi nulla detur causa recitandi officium cum illo?

Respondeo ex Henr., & aliis apud eundem Quintanad. probabiliter affirmative. Ratio est, quia, ut notat idem Tambur., id videtur consequi ad naturam societatis, in quo contractu Socii in lucro sunt omnino pares: Præterea, quod lex, seu privilegium disponit in uno ex correlativis, extendi solet ad aliud; ergo si uni detur privilegium recitandi, verbi gratia, officium de Conceptione, vel recitandi anticipato, & possit hic ad libitum cum socio officium recitare, consequenter socius eodem privilegio uti poterit.

ARTICULUS III.

Sub qua Culpa, & Pœna officium sit recitandum?

- I. Etiam qui semel officium omittit, peccat graviter.
- II. Num septem peccata committat, qui septem officii horas omittit, an vero unum dumtaxat?
- III. Quanam dicatur pars Officii notabilis, cuius omissio sit lethalis?
- IV. Qui omittit Horas, ad quas obligatur ratione Ordinis Sacri, & ratione Beneficii, probabiliter unum peccatum contra Religionem committit, cum onere restituendi fructus.
- V. Si dubites an partem officii omiseris, ad quid teneris?
- VI. Surdus, qui cum socio recitat, tenetur recitare, quæ ipse non audit.
- VII. Potest alter ex sociis omnes Lektionen, Capitula, & Orationes recitare.
- VIII. Quandonam Beneficiarius omittens horas ad restitutionem fructuum tenetur?

I. Quæritur primo; An peccet graviter, etiam qui semel aut iterum officium omittit?

Respondeo affirmative cum communi contra Angelum, & Aragon, quorum sententia reputatur improbabilis; Sicuti peccat graviter etiam qui semel in toto anno non afficit Sacro die festo; & qui semel in tota Quadragesima non jejunit. Ratio est, quia violatur præceptum in materia graviter pertinente ad virtutem Religionis; etiamsi talis omissio non sit ex consuetudine, aut ex contemptu, sed ex mera negligentia.

II. Quæritur secundo; An peccet graviter qui quancunque horam omittit, itaut septies peccet, qui eodem die integrum officium omittit?

Respondeo duas esse in hoc sententias. Prima Vasq., Suar., Bonac. docet, totum officium præcipi unico præcepto, itaut unum sit peccatum omittere integrum officium; quamvis majus peccatum sit, quam si solum matutinum omitteretur. Secunda Cajet., Less., Tolet. docet, tot esse præcepta, quot horæ Canonice, unde septem peccata committat, qui totum officium omittit; Utraque sententia est probabilis, prior tamen est communior, & ideo juxta illam discurrendo certum est apud Doctores, quod mortaliter peccet, qui partem officii notabilem omittit.

III. Dubium tamen est; Quanam dici debeat pars notabilis officii?

Aliqui volunt decimam partem horæ parvæ, puta Completorii, esse partem notabilem; Alii tertiam partem; Alii medietatem, ut tenet Filliuc., Suar., Laym. Certe integram, aut ferè integram horam parvam omittere est mortale, ut docent Less., Bonac. Pal. punct. 5., Tambur., & alii; Quare media pars circiter horæ parvæ probabiliter non est materia notabilis.

Et